

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/5552 din 02.04.2024

La nr.08-04/894 din 22.03.2024

**Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii horticulturii (număr unic 1196/MAIA/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.04.02 13:50:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9575 din 02.04.2024

la proiectul de lege horticulturii (număr unic 1196/MAIA/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat în vederea consultării publice pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, precum și pe portalul guvernamental [www. particip. gov.md](http://www.particip.gov.md), asigurând astfel accesul părților interesate la proiect pentru a putea prezenta/expedia recomandări cu privire la acesta.

Totodată, autorul a informat publicul cu privire la inițierea elaborării acestui proiect de decizie. Prin urmare, se observă respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței de elaborare a deciziilor, conform prevederilor art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop “[...] de a uniformiza și consolida reglementările normative primare, ce se referă la sectorul horticola, oferindu-le un caracter previzibil și transparent, odată cu adoptarea lor.”

Autorul a mai precizat că, *“Această inițiativă a fost condiționată de necesitățile sectorului horticola de a fi reglementat printr-o legislație cadru îmbunătățită și modernă, care respectă reglementările UE pertinente și transparente, necesitatea creării cadrului normativ primar, referitor la sectorul legumicola, a plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci, înființarea plantațiilor, producerea, plasarea pe piață și procesarea acestora, precum și organizarea horticulturii pe zone și areale de creștere, în vederea respectării limitelor de toleranță a culturilor la indicii climaterici și limitării impactului negativ asupra mediului.*

Totodată, *Programul de Dezvoltare a Horticulturii pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 840/2020, principalul document de politici pentru sectorul horticola din Republica Moldova, subliniază că sectorul are nevoie de o legislație îmbunătățită și modernă drept cadru pentru sectorul horticola care respectă reglementările UE pertinente și transparente.”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune aprobarea legii horticulturii, fiind stabilit cadrul juridic necesar sectorului horticola, prin adoptarea unor norme specifice înființării plantațiilor horticoale, producerii, procesării și plasării pe piață a produselor date. În acest sens, proiectul conține prevederi privind patrimoniul pomicola și categoriile acestuia, sistemul de cultură, norme privind zonarea horticulturii, precum și referințe la zonele recomandate de cultivare a culturilor horticoale, areale ale pomiculturii, arbuști fructiferi și căpșuni, plante aromatice, medicinale, condimentare, zonarea cultivării legumelor, aspecte privind producerea de legume, sector nereglementat până acum, prevederi privind stimularea dezvoltării sectorului horticola, precum și asigurarea plantațiilor horticoale.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele statutului, cât și a persoanelor fizice/juridice care desfășoară activități în sectorul legumicola, a plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci, privind asigurarea dezvoltării durabile a sectorului horticola, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară".

Potrivit notei informative: *"Sub aspect financiar și economic, implementarea proiectului de lege nu va necesita finanțare din bugetul de stat."*

I.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Potrivit art.30, pct.2 din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, *"În cazul proiectelor actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător, suplimentar se descriu concluziile și propunerile înaintate în cadrul studiilor de cercetare, precum sau rezultatele analizei ex ante sau ale analizei impactului de reglementare.*

Se prezintă argumentarea, în baza evaluării beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și, după caz, analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv prin prisma respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului".

Conform art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, *"(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ".* Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019.

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative,

în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, autoritate responsabilă de elaborarea și promovarea politicii de stat în sectorul horticola.

La fel, proiectul reglementează activitatea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, de competența căreia este supravegherea și controlul de stat privind producerea, procesarea, plasarea pe piață, păstrarea și/sau depozitarea, inclusiv transportarea produselor horticoale, precum și a Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, autoritate responsabilă de implementarea politicii de subvenționare și de intervenție a statului în sectorul horticola, în condițiile Legii nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și are drept scop de a uniformiza și consolida reglementările normative primare, ce se referă la sectorul horticola, oferindu-le un caracter previzibil și transparent, odată cu adoptarea lor. Această inițiativă a fost condiționată de necesitățile sectorului horticola de a fi reglementat printr-o legislație cadru îmbunătățită și modernă, care respectă reglementările UE pertinente și transparente, necesitatea creării cadrului normativ primar, referitor la sectorul legumicol, a plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci, înființarea plantațiilor, producerea, plasarea pe piață și procesarea acestora, precum și organizarea horticulturii pe zone și areale de creștere, în vederea respectării limitelor de toleranță a culturilor la indicii climaterici și limitării impactului negativ asupra mediului.

Prin proiect se propune adoptarea unor norme specifice înființării plantațiilor horticoale, producerii, procesării și plasării pe piață a produselor date. În acest sens, proiectul conține prevederi privind patrimoniul pomicol și categoriile acestuia, sistemul de cultură, norme privind zonarea horticulturii, precum și referințe la zonele recomandate de cultivare a culturilor horticoale, areale ale pomiculturii,

arbuști fructiferi și căpșuni, plante aromatice, medicinale, condimentare, zonarea cultivării legumelor, aspecte privind producerea de legume, sector nereglementat până acum, prevederi privind stimularea dezvoltării sectorului horticola, precum și asigurarea plantațiilor horticoale.

Proiectul promovează interesele statului, cât și interesele persoanelor fizice/juridice care desfășoară activități în sectorul legumicol, a plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci privind asigurarea dezvoltării durabile a sectorului horticola, ceea ce este conform interesului public.

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019.

02.04.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ , Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.04.02 10:36:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

